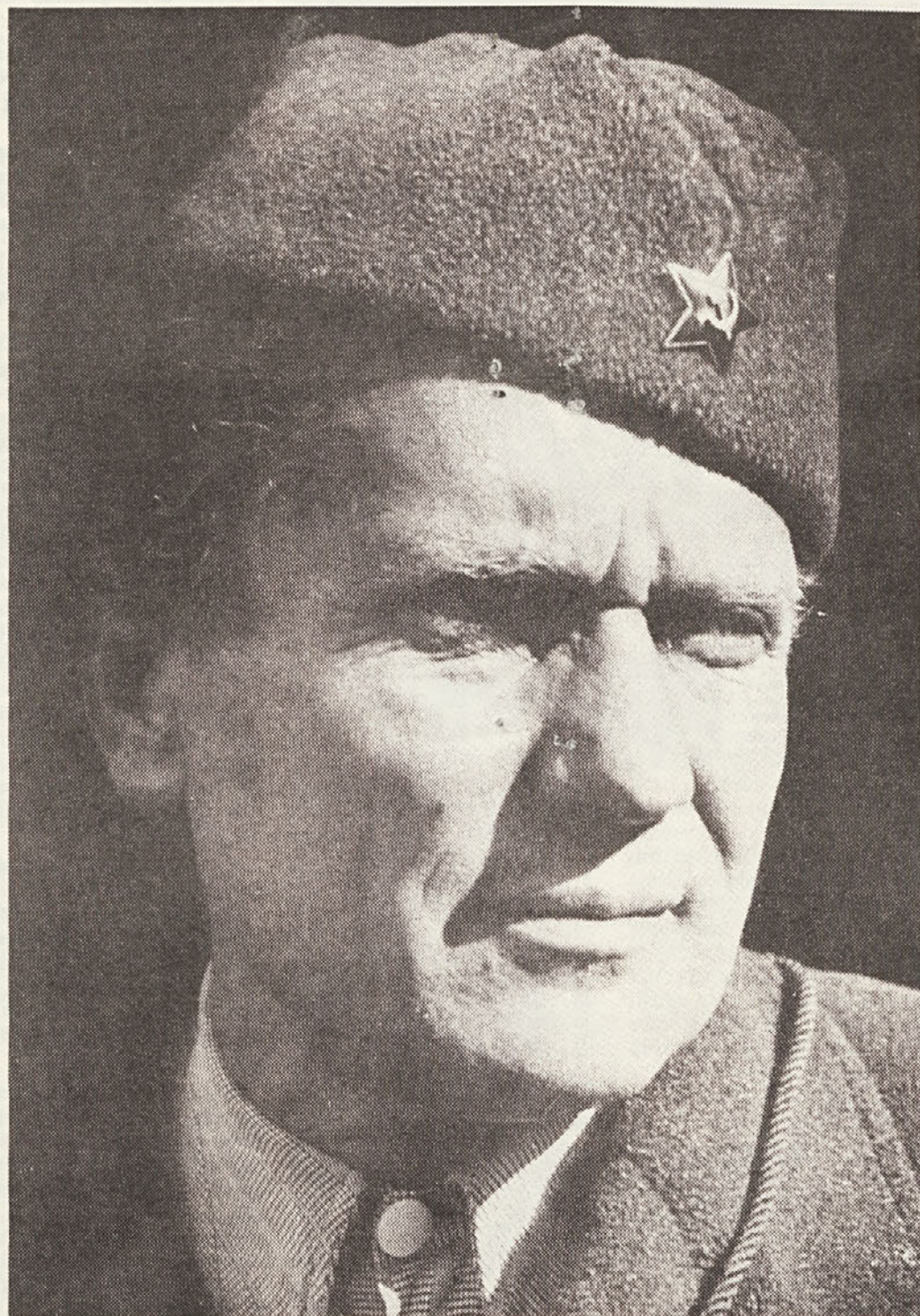

novoles

7. maj 1980

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Predsedstvu
SFRJ

Predsedstvu
CK ZKJ

Delavci „NOVOLESA“, zbrani na komemorativnih zborih vseh TOZD smo, čeprav globoko pretreseni ob smrti tovariša Tita, trdno odločeni, da bomo hodili še bolj odločno po poti, ki jo je začrtal.

Zavedamo se, da je tovariš Tito posvetil vse svoje življenje borbi za boljšo in srečnejšo prihodnost nas Jugoslovancev in vsega naprednega človeštva, za kar smo mu neizmerno hvaležni.

Sprejmite naše globoko sožalje.

**DELA VCI
DO NOVOLES**

TITO – naša preteklost in bodočnost

Umrli je tovariš Tito.

Četrtega maja 1980 je ob 15.05 v Ljubljani prenehalo biti veliko srce predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsednika predsedstva SFRJ, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala Jugoslavije in vrhovnega poveljnika oboroženih sil SFRJ tovariša Josipa Broza-Tita.

Cesar smo se bali zadnje me-sece, se je zgodilo: huda bolečina in globoka žalost sta pretresli vse Jugoslovane. Od srca do srca, od ust do ust slehernega našega državljana, delavca, vojaka in nekdanjega bojnega tovariša, aktivista, kmeta, izobraženca, slehernega ustvarjalca, dekleta in matere, otroka, pionirja in mladince je potovala šepetajoča bolečina: tovariša Tita ni več med nami.

Najgloblja žalost nas je ovila, za ljubljanim predsednikom Titom je zajokala vsa domovina. Kot v filmu smo v hipu obudili nanj nepozabni spomin. Žaživel je pred nami kot otrok in pastirček v rodnem Kumrovcu, sin Slovenke in zagorskega kmetiča, kovinarski vajenec in pomočnik, z 18 leti že član socialnodemokratske stranke Hrvatske in Slovenije. Od 1910 dalje je nepretrgoma sodeloval v političnih demonstracijah, delavskih stankah in drugih oblikah revolucionarnega boja. Kot delavec je prepotoval naše in tuje kraje, bil ranjen in ujet na ruskem bojišču v Karpatih, bil borec enot Rdeče garde, od koder se je oktobra 1920 vrnil v Zagreb. Kot mlad komunist je neutrudno delal med delavci, bil zaprt, šel v ilegalo in znova v zapore. Učil in šolal se je na mednarodni leninski šoli v Moskvi, leta 1937 pa je prevzel najodgovornejšo nalogo v svojem življenju. Postal je generalni sekretar CK KPJ. Pripravljal je komunistično partijo Jugoslavije za bližajočo se vojno proti fašizmu. Leta 1941 je KPJ pod njegovim vodstvom dvignila zastavo revolucije, za njim pa so šli jugoslovanski narodi v svoj najusodnejši zgodovinski boj – za socialno in nacionalno osvoboditev.

Pod Titovim vodstvom so sredi boja rasli prvi odbori nove ljudske oblasti. Na dveh zasedanjih AVNOJ so zrasli pravni temelji nove Jugoslavije. Z njim vred smo prestali neutemeljene in krivične napade z leve in desne v prvih povojnih letih in preživeli tako politično kot gospodarsko blokado naše domovine.

Na pobudo tovariša Tita je ljudska skupščina FLRJ 26. junija 1950 odprla novo poglavje v socialističnem razvoju Jugoslavije na temeljih samoupravljanja. Josip Broz Tito je bil 14. januarja 1953 izvoljen za prvega predsednika naše republike in je po volji ljudstva ostal to vse do konca svojega plemenitega življenja.

Od 1954 je tovariš Tito polagal temelje načel za miroljubno aktivno koeksistenco držav, ki so se odločile za življenje brez prisile blokov, ki so začeli čedalje nevarnejše ogrožati svetovni mir. Nenehno se je s KPJ in nato z ZKJ uspešno boril za zmago miroljubnega sožitja vseh naprednih sil na svetu. Večina držav in prebivalcev vseh celin sveta je prisluhnila tej novi

politiki, se ji začela pridruževati in jo podpira naprej. Svet je že davno spoznal Titovo Jugoslavijo, jo spoštuje, ceni in upošteva.

Takšna je pred nami danes Titova življenjska pot in njegovo snovanje: bil je in ostal bo graditelj Zveze komunistov, nove Jugoslavije in gibanja neuvrščenosti. Njegovo ime označuje v enem samem tri neločljive pojme: izjemno osebnost, socialistično Jugoslavijo, nas vse.

Lani je ob odkritju bronaste-ga poprsja svoje matere pred osnovno šolo v kozjanski vasi Bistrica ob Sotli dejal zbrani mladini in množici domačinov:

„Vidite, jaz sem moral delati že od svojega šestega leta pa vse

do danes. Šel sem skozi vsa obdobja, skozi vse težave, skozi katere lahko gre človek. Preživel sem dve vojni. V prvi sem bil vojak in podoficer, v drugi pa sem poveljeval.

Vse sem si pridobil sam, sam sem se vzgajal in izgrajeval. To je bilo tisto, kar mi je dala mati...“

Tovariš Tito je 60 let krepil in vodil našo partijo, tri in pol desetletja je stal na čelu naše države. Pred dobrim letom je ob proslavi 35-letnice bitke na Neretvi dejal zbranim soborcem:

„Sicer pa lahko kdo zares vpraša: kako je mogoče, da ta človek v 87. letu še zmeraj hodi tako pokončno? Lahko vam odgovorim na to. V najbolj zgodnji mladosti sem stopil v revolucionarno gibanje. Revolucija pa terja vsestransko zavzetost, neutrudno delo, brez ustavljanja, in to človeka ohranja in ga tako rekoč nese naprej...“

Takšna je bila življenjska pot tovariša Tita, delavca, borca za novi svet, heroja vojne in heroja miru. Z njim smo zmagovali v vseh bojih za lepše življenje in svobodo ljudi. On nas je popeljal v enkratni boj za neodvisnost in enotnost države, bil je vodja vseh naših naporov za mir in sodelovanje med narodi vsega sveta. Za vedno bo zapisan v zgodovini sedanjih kot prihodnjih rodov, ki bodo pokončno nadaljevali njegovo pot.

Tovariš Tito živi naprej v srcih vseh ljudi naše domovine. Njegov svetel zgled nas bo vodil pri uresničevanju vseh nadaljnjih nalog naše samoupravne socialistične družbe.

Enotni in neomajni ostajamo na njegovi poti. Tovariš Tito je bil, je in ostane eno z nami: poosebljenje nove Jugoslavije, naše domovine, nove družbe in nenehne ustvarjalne moči ljudskih množic, iz katerih je izšel in zanje živel do zadnje ure svojega velikega življenja.

Največji sin naših narodov, legendarni junak, poveljnik in državnik, prijatelj otrok in učitelj mladine, „državljan vsega sveta“, prvi vojak naše revolucije in povojne graditve, neomajen komunistični voditelj in najbolj priljubljen Jugoslovian živi med nami naprej. Bili smo in ostajamo njegovi.

Tito – naša preteklost in bodočnost.

N. S.

Kje in kako smo zvedeli

JOŽE POČERVINA – strojni ključavničar CMD, TOZD TES: „Sedeli smo pred TV sprejemnikom in gledali film, ki je bil na sporedu. Na enkrat je zmanjkalo slike in na ekranu se je pojavila jugoslovanska zastava. Takoj za tem je pretresljiv glas sporočil tragično resnico. V hiši je nastal popoln molk. Molče smo sprejeli novico, da največjega človeka Jugoslavije ni več med nami.”

MARJANA FINK – TOZD TES: „Bili smo ravno pri večerji, ko sem prižgala TV. Ura je bila okrog 19.30. Hčerka mi je pritekla povedat, da je na ekranu samo Titova slika. Takoj sem zaslutila, kaj se je zgodilo. Ne morem opisati občutka tesnobe in bolečine. Čeprav še nisem bila povsem prepričana, se jedi nisem več dotaknila. Ob 20. uri pa sem dokončno zvedela za žalostno resnico.”

ANTO DAVIDOVIĆ, vodja stroja na PKŽ, TOZD ŽAGA: „Vračal sem se od doma. Ko sem se v Zagrebu ob 19. uri vsedel na avtobus so po radiu objavili, da je umrl naš predsednik. Spreletelo me je, počutil sem se kot, da se je okrog mene zledeno in solze so mi stopile v oči, kakor tudi vsem okoli mene.”

TONČKA GLAVAN, merilka na CLS, TOZD ŽAGA: „Pet minut pred sedmo uro mi je sosedica pritekla povedat, da je slišala vest o smrti predsednika Tita. Stekla sem do radia ga prižgala in tudi sama slišala, za to strašno novico. To me je globoko pretreslo, bila sem zmedena, čeprav sem vedela, da je hudo bolan, toda v meni in v vseh nas je vedno tlela iskrica upanja.”

LUDVIK KOČMUT – TOZD TSP: „Za smrt tovariša Josipa Broza Tita sem izvedel, ko sem se zvečer vračal z avtobusom domov. Novica me je zelo pretresla, saj je bil eden najuglednejših in najsposobnejših voditeljev držav.

Za nas mlade je to zelo velika bolečina, saj smo ga imeli zelo radi in ga spoštovali. Vsi mladi bomo hodili po njegovi poti, ki jo je začrtal.”

ŠTEFKA BUČAR – TOZD TSP: „V poznih urah pretežno oblačne nedelje, me je globoko pretresla vest o smrti tovariša Tita.

Da ga ni več med nami – to kar ni mogoče. Tako hrabrega in plemenitega človeka ne vem, če bomo še kdaj imeli. Mislim, da kakor jaz, tako vsi drugi s solzami v očeh spremljamo televizijske prenose – komemoracij in slovo tovariša Tita – z mislijo, da bo ostal še vedno z nami naš dragi oče naše domovine.”

Tito – tvorec gibanja neuvrščenih

„Tito se je vedno odlikoval z genialnim smislom za pravilno presojo realnih možnosti za akcijo na podlagi globoke in objektivne marksistične analize danih razmer in odnosov. O tem prepričljivo priča celotna njegova ustvarjalnost tudi kot najvišjega voditelja naše partije in kot voditelja narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije. Ta smisel je Tito izpričal tudi kot voditelj zunanje politike neuvrščene socialistične Jugoslavije od njenega nastanka naprej in kot tvorec gibanja neuvrščenih držav.

Svoja načela in zasnove, preizkušene v revolucionarnem boju KPJ, NOB in graditvi socializma v Jugoslaviji, uporablja Tito tudi v gibanjih v svetovnih razsežnostih ter v boju, ki ga je začelo gibanje neuvrščenih držav za splošno uveljavitev načel aktivne in miroljubne koeksistence v mednarodnih odnosih. Vselej postavlja na prvo mesto tega boja na svetovnem področju tisto, kar je bistveno in pomembno, kar vodi k uspehu in napredku, kar je v duhu interesov in teženj narodov držav članic gibanja vseh narodov sveta.

Tito je bil vselej prepričan, da se mora gibanje neuvrščenih držav dosledno in odločno zavzemati za reševanje življenjskih problemov narodov in držav, ki jih predstavlja: za njihovo popolno in dejansko politično in ekonomsko osamosvojitve, za njihov pospešeni

razvoj, za ustvaritev takšnega stanja v mednarodnih odnosih, ki bo olajšalo reševanje življenjskih problemov držav članic. Takšno stanje pa narekuje utrjevanje miru in varnosti v svetu, reševanje problemov razorožitve, miroljubno reševanje kriznih situacij in sporov, reševanje mednarodnih ekonomskih problemov, enakopravnost v političnih in ekonomskih odnosih ter reševanje drugih mednarodnih problemov.

Skratka, Tito vidi kot dolgoletni neutrudni in dosledni bорец za napredek, revolucionar in državnik, v politiki neuvrščenosti oziroma v dejavnosti gibanja neuvrščenih držav izjemno pomemben, z dosežanim družbenopolitičnim razvojem sveta pogojen mednarodni dejavnik, ki z neizpodbitno logiko zgodovine vodi k razrednemu, gospodarskemu, političnemu, kulturnemu in drugemu spreminjanju sveta, h graditvi novih, pravičnejših, na svobodi in dejanski enakopravnosti zasnovanih mednarodnih političnih, ekonomskih in drugih odnosov. Po Titovem prepričanju ni mogoče danes brez udeležbe tega mednarodnega dejavnika, brez aktivne udeležbe neuvrščenih držav rešiti nobenega pomembnejšega mednarodnega problema. In, kakor je dejal na četrti konferenci voditeljev držav ali vlad neuvrščenih držav v Alžiru leta 1973, neuvrščene države od nikogar ne zahtevajo, da jim prizna pravico do udelež-

be v reševanju mednarodnih problemov, saj so si to pravico s svojim bojem same priborile in so pripravljene skupaj z vsemi drugimi državami v tem sodelovanju tudi prevzeti svoj del odgovornosti za sedanost in prihodnost sveta.”

MILOŠ MINIĆ

Tito v Novem mestu

V Novem mestu je bil tovariš Tito 23. novembra 1958. Na Jankomirskem mostu pri Zagrebu je odprl avtomobilsko cesto, ki jo je zgradilo 53.323 brigadirjev. Ob enajsti uri pa je stopil na slavnostno okrašeno tribuno na novomeškem Glavnem trgu, kjer je govoril zbrani množici prebivalcev in brigadirjev. Izrekel je zahvalo in priznanje brigadirjem ter spregovoril o mednarodnem položaju. Po govoru je tovariš Tito odšel na kosilo v Kmetijsko šolo Grm, popoldne pa si je ogledal razstavo v telovadnici novomeške gimnazije, ki je prikazovala gradnjo avtomobilske ceste in življenje brigadirjev.

Tovariš Tito je še večkrat obiskal Dolenjsko. Kadarkoli je prišel, vedno smo Dolenjci prišrčno in navdušeno pozdravili dragega predsednika.

Novolesovci pri tovarišu Titu

Predsednik Tito je v mesecu maju leta 1975 sprejel predstavnike Novolesa. Na ta dogodek nas spominja zapis, ki je bil objavljen v našem glasilu pred skoraj petimi leti.

Odločitev, da bo naš maršal Tito sprejel predstavnike Novolesa, je prišla zelo hitro. V soboto zvečer, takorekoč zadnji dan, smo bili obveščeni o sprejemu. Sprva sva na Brdo pri Kranju prišla dva predstavnika, toda ker je bil dnevni ponedeljkov red preveč natrpan in naju predsednik ni mogel sprejeti, smo izkoristili priložnost in zaprosili, da sprejme tri predstavnike našega podjetja.

Namen našega obiska je bil, da čestitamo Titu za njegov rojstni dan in mu podarimo naše skromno darilo — novolesov gugalnik.

Točno ob pol devetih zjutraj smo prišli na Brdo trije predstavniki: glavni direktor Jože Knez, direktor TOZD TDP ing. Andrej Bajt in jaz. Morali smo počakati še eno uro, ker je bil pred nami sprejet urednik Dela Bogdan Pogačnik. Tako smo v torek, 14. maja, nekaj pred deseto vstopili v večji prostor, kjer so že stali naši vzorčni gugalniki Lincoln, Granada in Grant. Dvorana je bila prazna. Toda kmalu je skozi obokan prehod v drug, manjši prostor vstopil tovariš Tito.

Še predno je prišel do nas, je zaklical v pozdrav: „Zdravo, drugovi!“ Potem smo se rokovali in se predstavili. Tito je ob imenu naše tovarne takoj pristavil, da pozna Novo mesto in njegove tovarne.

Tovariš Tito je pristopil k prvemu gugalniku Lincoln, se lahko usedel in se zagugal. Pohvalil je naše gugalnike in povprašal, iz kakšnega lesa jih izdelujemo. Pojasnila je dal predvsem naš direktor, saj sem bil jaz sam skoraj brez sape. Ko pa je tovariš Tito poskusil še gugalnik Granda, ki je višji, ožji

in bolj tog, in duhovito pripomnil, da je gugalnik primeren za rimske papeže, je napetost vseh nas popustila.

Tovariš Tito se je pozanimal tako za izvoz gugalnikov kot za ostale naše glavne proizvode.

Mislili smo že, da se bo sprejem končal, ko nas je tovariš Tito povabil, naj sedemo. K mizi je poleg nas prisedel še šef kabineta našega maršala ter začel razgovor, ki je trajal celo uro. Razgovor je tekel v glavnem o lesni industriji Slovenije ter o gozdovih v Centralni afriški republiki. Predsednik Tito je ob tej priliki pripomnil, da v teh neuvrščenih državah ne

smemo samo izkoriščati njihovih gozdov, ampak jim moramo pomagati razviti lastno industrijo. Naš direktor je Tita takoj obvestil, da se Novoles dogovarja z republiko Gabon o investiranju v njihovo industrijo pohištva.

Jugoslovanski predsednik je v pogovoru nakazal tudi potrebo po vlaganju sredstev v novo ustanovljeno banko za razvoj neuvrščenih držav in nakazal, koliko sredstev so že dale posamezne države. Predvsem pa je poudaril, da naši izvozniki ne smejo gledati na Afriko kot na zaostalo celino in da se ne sme ponoviti primer, ko so naši izvozniki v Afriko izvozili bla-

go, ki je pri nas dolga leta stalo v skladišču.

Po končanem pogovoru nas je Tito popeljal na teraso, kjer smo se skupaj z njim slikali. Popeljal nas je tudi v sosednji prostor in nam pokazal lovske trofeje. V tem prostoru se je od nas tudi poslovil in zaželel vsem delavcem našega kolektiva veliko uspeha.

Obisk pri tovarišu Titu je na vse nas globoko učinkoval, saj smo spregovorili med seboj šele na pol poti do Ljubljane. Zavedam se, da tega dne ne bom nikoli pozabil in da ga bom hranil v spominu kot moje največje doživetje.

MILOŠ JEVŠČEK

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto — Straža. Naklada 2800 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, tozd Dolenjski list. Tisk: DITC, tozd Tiskarna Knjigotisk. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421 — 1/72 z dne 31. januarja 1978.